

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 19087/2022
26.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Илија Дражић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Управа царина, Царинарница у Суботици - Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2270/22 од 20.07.2022. године, у седници већа одржаној 26.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у у Београду Гж 2270/22 од 20.07.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 4753/17 од 08.02.2022. године, усвојен је тужбени захтев и обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде штете исплати износ од 8.675.596,94 динара, са законском затезном каматом од 01.09.2021. године до исплате, као и да јој накнади трошкове парничног поступка у износу од 853.333,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2270/22 од 20.07.2022. године, одбијена је, као неоснована, жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у делу става првог изреке којим је обавезана тужена да тужиљи на име накнаде штете исплати износ од 8.675.596,94 динара са законском затезном каматом од 08.02.2022. године, као дана доношења првостепене пресуде до исплате и у ставу другом изреке, а преиначена у преосталом делу става првог изреке, тако што је одбијен, као неоснован, тужбени захтев за исплату законске затезне камате на износ главног потраживања од 01.09.2021. године до 07.02.2022. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, побијајући је у ставу првом изреке, из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....10/2023), Врховни суд је оценио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. ст. 1. и 2. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити

Према утврђеном чињеничном стању, тужиљин супруг је 2009. године основао стоматолошку ординацију у ..., у саставу тужиљине стамбене куће у ул. ... бр. ..., где је тужиља радила заједно са њим. Полиција је из складишта, у подруму, испод ординације, 11.12.2009. године одузела медицинску опрему по две спецификације, укупно 180 позиција, о чему је тужиљи издата потврда, а против ње је покренут кривични поступак због основане сумње да је извршила кривично дело недозвољено складиштење робе из члана 176а. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, јер се радило о роби иностраног порекла, а роба није била пријављена царини. Полиција је одузету робу предала на чување Царинарници Суботица, по спецификацији од редног броја 1 до редног броја 188, а против тужиље је поднета и пријава за царински прекршај из члана 332. став 1. тачка 3а, у вези члана 334. став 1. тачка 1. Царинског закона.

У кривичном поступку је утврђено да се није радило о складиштењу иностране робе, већ робе коју је тужиља за потребе своје делатности набавила у малопродаји од домаћег трговца, па је Основни јавни тужилац у Суботици одустао од кривичног гоњења за пријављено дело, а решењем Основног суда у Суботици К 317/11 од 21.08.2014. године је обустављен кривични поступак. Тужиља је одмах по правноснажности решења поднеском од 10.09.2014. године тражила враћање привремено одузетих предмета, па је Основни суд у Суботици решењем Кв 947/14 од 09.03.2015. године, које је постало првонасножно 24.03.2015. године, одлучио да се тужиљи врате привремено одузети предмети по две спецификације потписане од стране царинских службеника. Тужиља се обратила царини и добила обавештење да нису испуњени услови за враћање, јер је роба стављена под царински надзор до окончања прекршајног поступка за царински прекршај.

Пресудом Прекршајног суда у Суботици Пр 5-3-61/10 од 04.12.2015. године тужиља је ослобођена кривице за прекршај који јој је стављен на терет, јер није доказано да је 11.12.2009. године затечена у поседу робе иностраног порекла, стоматолошке опреме и материјала у вредности од 4.820.055,96 динара, која је по врсти, количини и вредности наведена у спецификацији робе од редног броја 1 до 188 и пронађена у подруму породичне куће у ..., где тужиља има пребивалиште и која је као таква унета у царинско подручје Србије, без пријаве царинским органима. Овим решењем је наложено Министарству финансија РС, Царинарници у Суботици да по правноснажности пресуде тужиљи врати одузету робу. Пресуда је постала правноснажна 18.12.2015. године, а извршна 04.01.2016. године. Тужиља је ослобођена одговорности за прекршај, јер је утврђено да је одузету робу купила од домаћег продавца Dental Medical д.о.о. из Суботице, по фискалним рачунима, а набавка није евидентирана у пословним књигама, јер је ординација по решењу Пореске управе паушално опорезивана, а такав порески обвезник је дужан да води само евиденцију остварених прихода, али не и да евидентира настале трошкове.

Тужила је 04.03.2016. године послала овлашћеног представника да преузме робу и тада је сачињен записник у коме је констатовано да роба није чувана у адекватним условима, да је покисла и да је у већој количини истекао рок употребе. Службеник царине је оценио да су контрола и преглед робе опасни по здравље, написао је да је санитарни инспектор одбио да изађе на увиђај са образложењем да лекови и медицинска средства нису у надлежности санитарне инспекције. Тужила је 10.04.2016. године Републичком јавном правобранилаштву, Одељењу у Суботици поднела предлог за мирно решење спора, а Управа царине је актом од 28.04.2016. године обавестила тужилу да је формирала комисију која је 17.03.2016. године сачинила записник у ком је задржану робу поделила у три групе, тако што је у једну групу сврстала неоштећену робу у фабричким паковањима или изван фабричких паковања која се идентификује по етикетама, у другу групу је сврстана роба која није могла да се идентификује без посебних стручних знања из области стоматологије, а била је у оригиналним фабричким паковањима или изван паковања неоштећена и у трећу групу стоматолошка средства у облику праха или емулзија, која је пропала и којој је рок употребе истекао у периоду од 2010. до 2011. године најкасније до 2015. године. Тужила се није сложила са наведеним записником и није преузела робу већ је поднела тужбу.

Из налаза и мишљења судског вештака др Саше Табаковића, специјалисте за максилофацијалну хирургију и др Горице Стубега Милошевић, специјалисте комуналне хигијене, утврђено је да због истека рока употребе не могу да се користе заплењени медицински материјали од редног броја 1 до 149, набројани у налазу вештака, а да уз детаљно чишћење и стерилизацију могу да се користе средства ближе наведена под редним бројем 1-34. Вештаци су дали налаз и мишљење на основу прегледа спецификација о одузимању и на основу прегледа задржане робе.

Из налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке Радише Питулића утврђено је да су материјали који не могу да се користе због истека рока употребе набављени у периоду од 2004. до 2009. године, да је њихова малопродајна вредност, по ценама у време вештачења, а према количинама наведеним у спецификацијама о одузимању и записницима о вештачењу у кривично-прекршајном поступку 73.796,87 евра, што прерачунато у динаре по средњем курсу на дан вештачења износи 8.675.596,94 динара. Вештак је упоређивањем понуде домаћих трговаца који оглашавају понуде за продају увозних стоматолошких материјала и опреме дошао до податка да трговци малопродајне цене формирају према вредности евра и да су одступања у ценама разних добављача незнатна. Вештачењем је расправљено да је вредност одузете робе у еврима у време одузимања, у време окончања прекршајног поступка и у време вештачења иста, али да се динарски износи разликују, јер се протеком рока мењао курс евра.

На овако утврђено чињенично стање, правилно су нижестепени судови применили материјално право из одредбе члана 172, 185 и 189. став 1. Закона о облигационим односима и оценили да је тужбени захтев основан.

На утврђено чињенично стање правилно је другостепени суд применио материјално право доносећи побијану пресуду. Тужена је објективно одговорна за штету коју су царински органи тужене проузроковали тужилу услед одбијања да јој се роба врати евентуално пре истека рока употребе, као и због неправилног поступања са

привремено одузетом робом. Штета је последица неоснованог одузимања тужиљине медицинске опреме, неодговарајућих услова чувања и пропуста царинских органа да са одузетом робом поступају на начин којом се чува њена употребна вредност и по правилима која важе за чување робе која има рок употребе. Стога, супротно наводима ревизије, постоји узрочно последична веза између незаконитог и неправилног поступања царинских органа тужене у вршењу њихових функција и штете коју је тужила претрпела, због чега је тужена дужна да јој штету накнади у висини вредности робе која је делом пропала због неодговарајућих услова чувања, а делом постала неупотребљива због истека рока употребе, јер је на тај начин повређено тужиљино право на имовину.

Осталим наводима ревизије тужена понавља наводе истакнуте у жалби. Другостепени суд је у образложењу побијане пресуде оценио све жалбене наводе који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби и за своју одлуку је дао јасне и образложене разлоге, које у свему као правилне прихвата и овај суд. Њима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Субић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**